

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
איימן עודה
אחמד טיבי
עאידה תומא סלימאן
עופר כסיף
יוסף עטאונה

2582/25/פ

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – דמי אבטלה למתמחים), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 163 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹, בסעיף 163, סעיף קטן (ד) – בטל.

דברי הסבר

בפרק ז' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995 (להלן – החוק), נקבע כי מבוטח שהוא מובטל, והשלים תקופת אכשרה, יהיה זכאי לדמי אבטלה בכפוף לתנאים לפי החוק. תשלום דמי אבטלה מהווה רשת ביטחון סוציאלית בתקופת הזמן שמבוטח הוא מובטל ואינו עובד.

בשנת 2009, בתיקון 114 לחוק, נקבע כי אדם שנבחן בבחינה לפי חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961, או שנבחן בבחינה בחשבונאות לפי חוק רואי חשבון, התשט"ו–1955, לא יראו אותו כמובטל בחודשיים הקודמים לבחינה, ולכן הוא אינו זכאי לדמי אבטלה. התיקון לחוק נבע מתוך הבנה שנבחנים בבחינות אלה אינם מחפשים עבודה במהלך תקופה זו, אלא מתכוונים לבחינה, למרות שהם נרשמים כדורשי עבודה בשירות התעסוקה. נוסף על כך, הנבחנים בבחינות אלה אינם זכאים לקבלת פיצויי פיטורים בשל סיום התמחותם.

נמצא כי בעוד שהמדיניות המוצהרת של ממשלת ישראל היא חיזוק ההשכלה הגבוהה בישראל והשכבות החלשות, תיקון מס' 114 לחוק יוצר פערים באמצעות הבחנה בין נבחנים בבחינות האמורות ובין נבחנים במקצועות אחרים שעבודתם הסתיימה. בנוסף, הבחנה זו מפלה נבחנים שאינם יכולים להיעזר בהוריהם.

הנבחנים בבחינות האמורות שילמו דמי ביטוח לאומי במשך שנים, ולכן הם צריכים להיות זכאים לדמי אבטלה ככל עובד, עם סיום יחסי העבודה עקב סיום תקופת ההתמחות. יודגש, כי רבים מהנבחנים

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

הם בעלי משפחות שאין באפשרותם להסתדר במשך חודשים ללא הכנסה, אך לא תמיד מתאפשר להם לעבוד במקביל ללמידה לבחינות ההסמכה.

לפיכך, מוצע לבטל את ההוראה המגבילה את זכאותם של נבחנים בבחינות במשפטים ובחשבונאות לדמי אבטלה, וכך הם יהיו זכאים לדמי אבטלה בדומה לנבחנים בבחינות ההסמכה במקצועות אחרים, כגון אחיות, שמאים, יועצי השקעות ועוד.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים ושתיים על ידי חברי הכנסת מיכאל מלכיאלי וינון אזולאי (פ/22/608), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת מיכאל מלכיאלי (פ/23/232), על ידי חבר הכנסת אנטאנס שחאדה וקבוצת חברי כנסת (פ/23/2280), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת מיכאל מלכיאלי (פ/24/676), על ידי חבר הכנסת עיסאווי פריגי (פ/24/769), על ידי חבר הכנסת סמי אבו שחאדה (פ/24/2194) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברי הכנסת מיכאל מלכיאלי ומשה אבוטבול (פ/25/835), על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/840), על ידי חברי הכנסת אחמד טיבי ועאידה תומא סלימאן (פ/25/843), על ידי חבר הכנסת ואליד אלהואשלה (פ/25/2098) ועל ידי חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/2099).

הצעת החוק זהה לפ/24/2099 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר התשפ"ג (27.02.2023)